

Keermuur Speibeek en Oude Mandel Dentergem (prov. W.-Vl.)

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2018L183

Eke
2018

Colofon

Titel: Keermuur Speibeeck en Oude Mandel
Dentergem (prov. W.-VL.)

Status: definitief

Datum: 24 januari 2019

Auteur: N. Baeyens

Projectbegeleiding: M. Van de Vijver

Kaartvervaardiging: N. Baeyens

Projectcode: 2018L183

Raaproject: DEGO01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2018

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

De bureaustudie maakte het mogelijk om een goede afweging te maken van de potentiële kennisvermeerdering van het projectgebied, ondanks het feit dat het niet mogelijk bleek een definitieve uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Het plangebied bevindt binnen de contouren van de beekvallei van de Oude Mandel. Binnen het plangebied bevinden zich enerzijds natte kleigronden en anderzijds natte zandleemgronden, beiden zonder profielontwikkeling. Het gebrek aan profielontwikkeling is te wijten aan het erg natte milieu binnen de beekvallei.

Gezien de erg natte condities is de verwachting voorsporensites uit de metaaltijden, de Romeinse Periode en de vroege middeleeuwen eerder laag. Ook voor de volle en de post middeleeuwse periode ligt de verwachting eerder laag maar zijn bewoningssporen niet uitgesloten.

Voor artefactensites zijn de natte condities binnen de beekvallei ook niet ideaal maar het is niet uitgesloten dat er zich op hogere delen binnen de beekvallei tijdelijke kampementen hebben bevonden en desondanks deze niet waargenomen zijn op het huidige DTM kunnen deze zich wel onder een alluviaal of colluviale pakket bevinden. Een zogenaamde afgedekte context.

Op basis van de verkregen resultaten kan er dus geen definitieve uitspraak gedaan worden over de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats dit zou impliceren dat verder archeologisch onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Echter, de geplande bodemingreep omvat het aanleggen van een keermuur aan de oostelijke oever van de Speibek. Dit impliceert een lineaire verstoring van ca. 500 m² binnen een zonde die in het verleden reeds geroerd werd door het aanleggen van de huidige Speibek en het bouwen van de verschillende woningen (incl. aanhorigheden) langs de Gottemstraat. Het is met andere woorden erg waarschijnlijk dat eventuele vindplaatsen van jager-verzamelaars binnen de zone waar de zwaarste bodemingrepen zullen plaatsvinden reeds geroerd zijn door de bouw van de woningen en de aanleg van de Speibek. Hetzelfde geldt voor sporen uit jongere archeologische perioden.

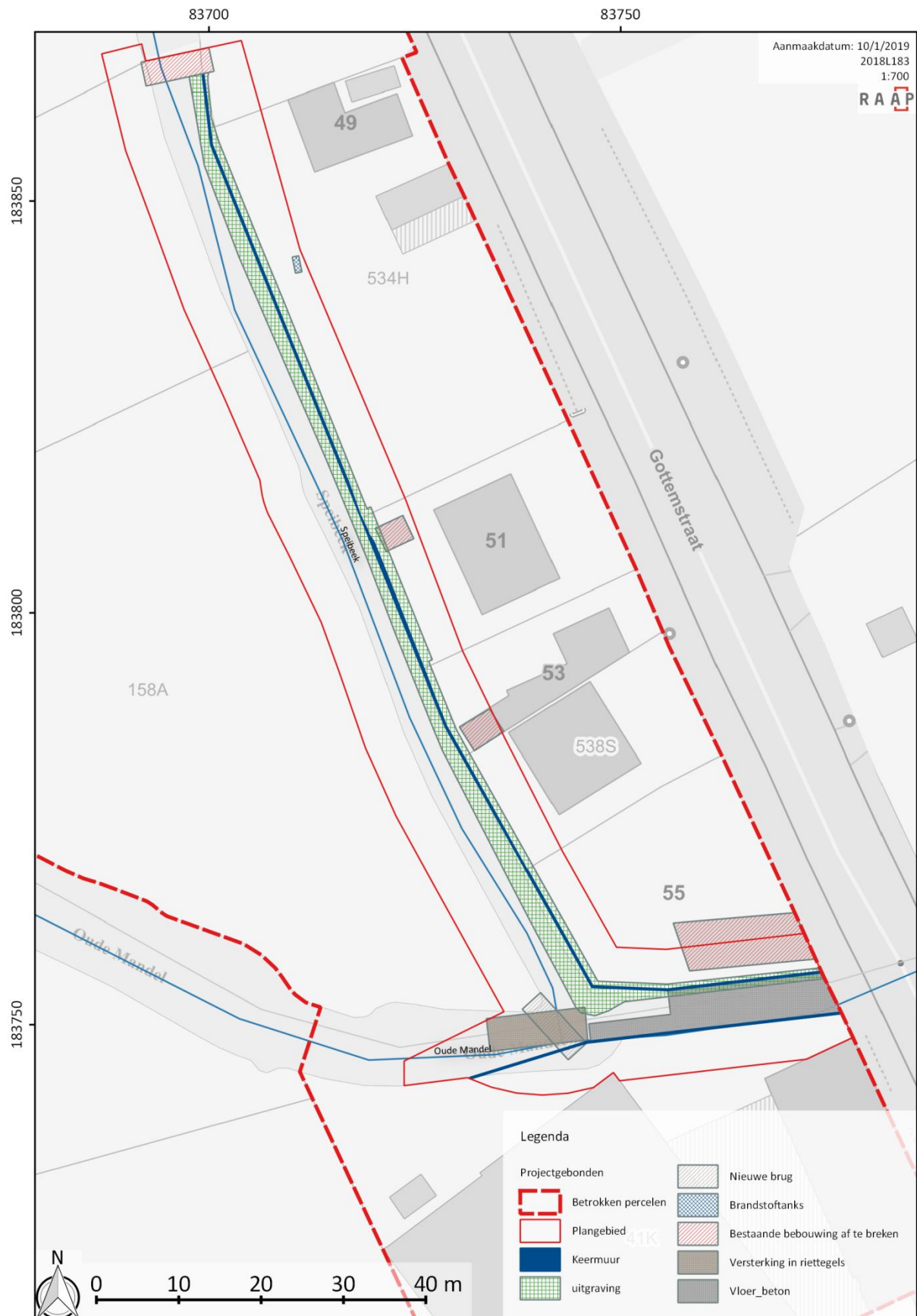
Ten zuiden van de Mandel worden de reeds bestaande grindbaan opnieuw aangelegd, worden de oevers voorzien van riettegels en wordt er in het westen een nieuwe betonnen brug aangelegd. Deze bodemingrepen betekenen een minimale impact op het bodemarchief, de zwaarste verstoring in dit deel van het onderzoeksgebied zijn de funderingen van de betonnen brug, namelijk een ingreep van ca. 3.50 m² en tot maximum 1 m onder het maaiveld. Ook zal het historische landgebruik zijn weerslag hebben gehad op de archeologische resten in de ondergrond maar in mindere mate. Belangrijker is dat de bodemingreep zich feitelijk beperkt tot de huidige loop van de Oude Mandel. Meest waarschijnlijk zal het niet mogelijk zijn om in alle volledigheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het plangebied, laat staan over hun waarde of hoe ze indien waardevol best veilig gesteld worden (*ex situ* of *in situ*), zonder dat waarderend onderzoek wordt verricht.

1.3 Impactbepaling

Zoals hierboven reeds aangekaart beperken de zwaarste bodemverstoringen zich hoofdzakelijk tot de zone ten oosten van de Speibeeck. De uitgravingen voor de aanleg van de keermuur bevindt zich werkelijk aan de oever van de Speibeeck en zal 3.20 m naar het oosten toe lopen. De fundering van de keermuur zal zich telkens op +8.30 m TAW bevinden wat een maximale bodemverstoring van -1 m onder het maaiveld betekend. Verder worden de gronden opnieuw aangevuld met stabiliserend zand.

In het zuiden van het plangebied vallen de werken binnen de huidige loop van de Oude Mandel, de werken ten oosten en ten zuiden van de Oude Mandel vallen binnen een reeds bestaand gabarit.

De impact van de werken is met andere woorden zeer beperkt. Bovendien vallen de zwaarste verstoringen binnen een zone die in het verleden reeds verstoord werd bij het inrichten van de gronden als woongebied. Het is dan ook de vraag in hoeverre verdere onderzoeksinspanningen in verhouding zouden staan tot de beoogde dan wel haalbare kenniswinst. Geadviseerd wordt dan ook **geen vervolgonderzoek** uit te voeren.

Figuur 1: Overzicht van de geplande werken op het GRB. (bron: AGIV, 2018).

2 Programma van maatregelen

Gezien er geen verdere maatregelen voorzien worden, is er geen Programma van Maatregelen nodig.

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.